

До програмного проголошення Уряду СР

Які б не були уряди Словацької Республіки за майже 30 років її самостійності, їх ставлення до національних меншин було завжди резервоване. Незалежно від того, що говорилося в їхніх програмних проголошеннях, або чи членами урядових коаліцій були й представники однієї з національних меншин або ні.

Вже перші уряди підкреслювали, що у випадку національних меншин йдеться про індивідуальні, а не про колективні права (Програмне проголошення Уряду СР 13.12.1994). Далі, в цьому ж проголошенні наводилося, що у випадку меншин Уряд буде виходити з принципу рівності культур національних меншин без різниці в кількості їх носіїв. Парадоксальним є той факт, що згодом, правда, вже за інших влад, цей принцип став основним при становленні суми догад для окремих меншин. Інтересно, що в цьому документі досить відкрито говориться про словакізацію церковних обрядів, що його автори ховають під формуляцію «V súčinnosti s cirkvami zabezpečíme bohoslužby v štátnom jazyku v obciach s jazykovo zmiešaným obyvateľstvom...». В документі нічого не говориться про школи національних меншин, зате на практиці тодішнє міністерство шкільництва підготувало в цій області «сюрприз» для учителів український клас в Середній педагогічній школі в Пряшеві. В розпорядженні ч. 46/1996 (Vyhláška MŠ SR o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov) постановило, що ті педагогічні працівники, які здобули освіту в школі з іншою навчальною

мовою як словацькою, можуть працювати в школі з навчальною мовою словацькою лише після того, як здадуть спеціальний екзамен з цієї мови. При цьому всі випускники середніх шкіл з навчальною мовою національних меншин, як тоді, так і тепер, здавали екзамен із словацької мови під час матури. Це була явна дискримінація наших учительок, яка прямувала до пониження інтересу дівчат до навчання в українському класі цієї школи.

В програмному проголошенні Уряду СР на роки 1998-2002 були декларовані більш конкретні завдання в області національної політики, які більш-менш були й виконані, як, наприклад, відновлення двомовних свідочств та педагогічної документації в школах національних меншин, підготовка закону про мови національних меншин, чи створення секції національних меншин в міністерстві культури.

Уряд, який прийшов до влади у 2002 році, декларував, крім іншого, створення самостійної русинської редакції в Словацькому радіо, хоч вона діяла вже від 1998/99 року. Але якраз в часі роботи цього Уряду під керівництвом М. Дзуринди дійшло до ліквідації Головної редакції національно-етнічних передач Словацького радіо в Пряшеві і до переселення її залишків до Кошиць. Тодішній Уряд зайняв позицію «мертвого хруща». Випадковість хотіла, що зразу на другий день після того, коли голова Уряду в телебаченні сказав, що будь-яку кривду, нанесену національним меншинам, його Уряд готовий зразу виправити, він приїхав до Пряшева. На його зустріч із

старостами сіл вдалось прийти і представникам згадуваної редакції. На пряме запитання, чи влада може коригувати несправедливе і нічим не обґрунтоване рішення тодішнього центрального директора Словацького радіо і теперішнього генерального директора РТВС Ярослава Резніка, М. Дзуринда змігся лише на дуже лаконічну відповідь в смислі того, що коли це вважає за правильний крок Я. Резнік, то хай так і буде. Результатом цього є повна деградація цієї редакції.

У програмному проголошенні з 2006 року новостворений Уряд СР, так як і уряди перед ним і після нього, одним подихом поряд з декларованими підтримки національного шкільництва та культури не забув підкреслити, що в цих школах та на національно змішаних територіях посилену увагу треба звертати і словацькій мові та культурі.

Хоч в урядовій коаліції, яка виникла після виборів у 2010 році, була й словацько-мадярська партія «МОСТ-ГІД», в програмному проголошенні питанням національних меншин було відведено лише декілька рядків із звичайними фразами. Зацікавлювало лише речення, в якому говорилось про те, що Уряд відсторонить зайві рестрикції та обмеження в законах, які торкаються національних меншин. Влада тривала лише два роки, але за той час на практиці дійшло до змін, які спочатку спричинили і певний хаос. Компетенції національної політики держави перейшли з міністерства культури в адміністрацію Уряду СР. Одним з результатів цих змін було й значне стри-

(Продовження на 2 стор.)

День перемоги над фашизмом – 75 років

Закінчення Другої світової війни в Європі щорічно відзначають окремі держави старого континенту 8 травня. День перемоги над фашизмом – це національне свято та вихідний день в Словацькій Республіці.

Поруч з воїнами 4 Українського фронту у визволенні нашої країни брав участь також 1-ий Чехословацький армійський корпус. Жителі Східної Словаччини, особливо русини-українці в глибокій пам'яті беруть ім'я генерала армії Людвіка Свободи. Під його командуванням бійці 1-го Чехословацького армійського корпусу, значну частину особового складу якого склали якраз закарпатські українці, брали безпосередню участь у визволенні Словаччини від фашизму. Бойовим шляхом вони пройшли від Бузулука до Праги. Воїни віддали на олтар свободи те найдорожче, що мали – своє життя. Під час бойових операцій на Дуклянському перевалі від 8 вересня до 28 жовтня 1944 р. загинуло 11 866 радянських воїнів і 1 691 чехословацький воїн.

За даними істориків, станом на

початок бойових дій 27 вересня 1944 р. в складі 1-го Чехословацького армійського корпусу було 439 чехів, 2957 словаків, 1177 українців, 619 євреїв та воїни інших національностей.

Генерал армії Людвік Свобода – дворазовий почесний громадянин Свидника. Село Свидник надало йому почесне громадянство 21 квітня 1946 р., а місто Свидник 23 травня 1968 р.

Щорічно з нагоди Свята культури русинів-українців Словаччини організатори і почесні гості включають пам'яті незабутнього генерала і покладають вінки і квіти до пам'ятника Людвікові Свободі у Свиднику (на фото).

Дж.: «Шлях до волі. Збірник спогадів і документів», Пряшів, 1986; Омелян Довганич, Василь Пагиря «Закарпатські воїни генерала Людвіка Свободи», Ужгород, 1999; Jozef Bystrický, Prameň k vojenským dejinám Slovenska V/2/1 1. Čs. armádný zbor v ZSSR a jeho účasť na oslobodzovaní Slovenska v rokoch 1944 – 1945.

Україна. Друга світова

Втрати СРСР у Другій світовій війні склали 26,6 мільйона людських життів. Загальні втрати Німеччини – трохи менше 6 мільйонів.

Й донині демографи продовжують підрахунок втрат серед військових і мирного населення в роки Другої світової війни 1939-1945 років.

Тож, навіть через 75 років, оцінка загальних втрат держави, яка зробила найбільший внесок у знищення нацизму, варіюється в різних джерелах від 26 до 43,3 мільйонів осіб.

Україна заплатила за Перемогу найбільшу ціну.

Загальні демографічні втрати України – включно з убитими, жертвами концтаборів, депортованими, евакуйованими й тими, що рушили у вигнання разом із відступаючими нацистами, – становлять не менше 14 млн. чоловік. Це втрати найбільші й не порівняні із втратами інших країн і народів у Другій світовій війні.

Фактично, втрати українського народу становлять від 40 до 44% від загальних людських втрат СРСР.

З 41,7 мільйона людей, які мешкали до війни в УРСР, на 1945 рік залишилося тільки 27,4 мільйони чоловік.

Тож втрати цивільного населення України: 5,5-6 мільйонів чоловік, понад 2,5 мільйони уродженців України загинуло на фронтах. Виходить, усього як мінімум 8 мільйонів осіб.

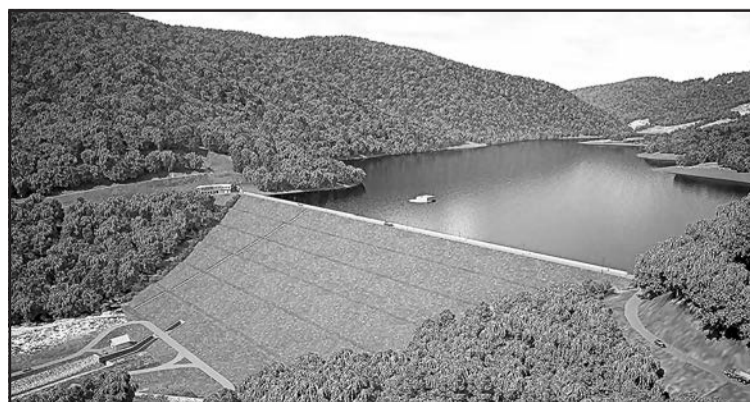
Депортації в Сибір, Казахстан і на Далекий Схід – це ще понад мільйон жителів УРСР, переважно із західних областей. Втеча частини населення з окупантами, страшна цифра – 2,4 мільйони оstarбайтерів із 2,8 мільйона радянських людей, загалом вивезених у нацистське рабство!

На руїни перетворилися 720 українських міст і містечок, 28 тисяч сіл, з яких 250 спалено вщент, знищено 16,5 тисяч промислових підприємств, 18 тисяч лікувальних закладів, 33 тисячі

шкіл, вузів, технікумів та НДІ; а також понад 33 тисячі колгоспів, радгоспів, МТС.

За 1944-1953 роки в Галичині, на Волині й Рівненщині було репресовано, лише за офіційними даними, 500 тисяч осіб, із них заарештовано 134 тисяч, убито понад 153 тисяч, виселено за межі України 203 тисячі.

Петро ПРОЦИК, генерал-лейтенант запасу. «Українська правда».

▲ Візуалізація водоймища Тихий Потік.

Зміни у планах про Тихий Потік

Ще зовсім недавно появилася інформація про можливе оновлення плану будівництва водоймища Тихий Потік Сабинівського округу на верхній течії ріки Ториси. Проти будівництва було село, в тому числі старостка села Любиця Здравецька (через її довгорічну боротьбу проти будівництва водоймища відома і читачам нашої газети ще під дівочим прізвиськом Джуганова), яка назвала такі плани 50-річною проблемою, але й представники громадського об'єднання «Ludia a voda».

На днях появилася свіжа інформація, що новий уряд Сло-

вацької Республіки змінив погляд на водойму в русько-українському селі Тихий Потік. Тим самим було змінено довгорічний план будівництва суперспоруди на загальну суму 400 млн €.

Водоймище мало забезпечити питну воду для всього регіону Східної Словаччини.

Намір будівництва водойми піднімало довгими роками державне підприємство Vodohospodárska výstavba. Вже було приступлено і до розробки впливу будівництва на навколишнє середовище.

Як стало відомо, державна компанія Vodohospodárska výstavba у справі будівництва послалася на урядове рішення від 1992 року «na základe podkladov a stanovisk odborníkov z radov geológov, vodohospodárov, hydroológov a ďalších».

Поки що було припинено розгляд справи про будівництво водоймища, але з огляду на зростаючий попит на воду, в майбутньому все ж таки постане питання пошуків нових джерел води, заявили для преси представники підприємства Východoslovenská vodárenská spoločnosť, в компетенцію якого входять питання водозабезпечення.

До програмного проголошення Уряду СР

(Закінчення з 1 стор.)

мання процесу схвалювання проектів на культурні акції та пресу національних меншин. І так у 2012 році наш Союз одержав дотації на видавання газети «Нове життя» тільки 28 грудня. Правда, тоді вже діяв новий Уряд СР, який зразу на початку створив посаду уповноваженого в справах національних меншин. Уряд обіцяв також змінити спосіб фінансування шкіл. В тому часі на Словаччині було ще 9 шкіл, в яких вивчалася українська мова. Кожним роком їх кількість зменшувалась і основною причиною були якраз економічні проблеми шкіл.

Уряд, що діяв в попередньому виборчому періоді, обіцяв змінити фінансування культури взагалі, в тому числі і культури національних меншин. І справді, було засновано Фонд підтримки культури національних меншин і підвищено загальну суму на цю культуру, яка виділяється прямо законом. Правда, з цього підвищення найбільше профітують більші за кількістю населення меншини.

А що нам обіцяє сучасна влада? Розділ про культуру національних меншин порівняно широкий, але досить загальний. Позитивним є, наприклад, те, що влада хоче реалізувати «Стратегію розвитку місцевої і регіональної культури та культури національ-

них меншин». Правда, цей документ ще тільки готується, але старт його підготовки був цілком надійним. Основним інструментом фінансування культури національних меншин новостворений Уряд вважає і надалі Фонд підтримки культури національних меншин, отже грантову систему. Представники меншин не один раз підкреслювали, що така система не уможливує організаціям, що діють в цій області, працювати плановірно і цілеспрямовано, що ця система заснована на випадковості. Влада обіцяє посприяти фінансуванню цієї культури прийняттям закону про спонсорство. Те саме обіцяв і попередній Уряд, але на практиці про те ніхто навіть не згадував, подібно як і про довгоочікуваний Закон про національні меншини, який, як видно з проголошення, ані цей Уряд не готується підготувати.

Уряд, крім іншого, законною нормою хоче дефінувати поняття «національне шкільництво» і підвищити підтримку та розвиток освіти дітей та учнів, які належать до національних меншин, на їхній материнській мові, забезпечити актуальні та модерні підручники, використання дигітальних (цифрових) технологій в навчальному процесі, зробити аналіз малоколікісних шкіл, які є найбільш характерними для національних меншин. Все

гарно, але коли уважно читаємо далші рядки програмного проголошення в частині про національне шкільництво, то починаємо сумніватися в знаннях цієї проблематики її авторів. Так як і інші словацькі політики в останніх роках, а є між ними, на жаль, і президентка Словацької Республіки, або навмисно, або із-за незнання забувають про українську національну меншину. Тому і в цьому документі читаємо: «... vrátane prípravy kvalifikovaných učiteľov maďarského, rómskeho a rusínskeho jazyka ako základného predpokladu pre zabezpečenie možnosti kontinuálneho vzdelávania v jazyku národnostných menšín». Те, що тут, на території Словацької Республіки, існують і школи, в яких вивчається українська мова, що з цієї мови, як одної з двох мов національних меншин в Словаччині складаються й іспити на атестат зрілості, що це школи з досить довгою традицією – все те автори цього розділу програмного проголошення нового Уряду СР якимось, м'яко кажучи, чи то призабули, чи обійшли...

Та все-таки хочеться вірити, що живемо в демократичній країні, що ми є її повноцінними громадянами і всі проблеми, після відкритих дискусій, можемо спільно вирішити.

Павло БОГДАН,
в.о. голови ЦР СРУСР,
член Комітету в справах
національних меншин.

Все життя Йосифа Танчина (нар. 29.4.1935 р.) було пов'язане з школою і вихованням підліткового покоління.

Багато корисної праці Йосиф Танчин виконав на посаді шкільного інспектора колишнього ОНК у Бардієві, пізніше завідувачого відділом культури й освіти в Бардієві і завідувачого відділом

не покладає рук і включається в громадське життя села. Щоб приблизити історію села молодшій генерації та одночасно залишити письмовий документ для нащадків, Йосиф Танчин видав дві книжки: «Історія розвитку села Андрійова» та «Твоя родино, твій рідний дім».

В одному з нарисів про діяль-

ЙОСИФОВІ ТАНЧИНУ – 85

культури ОНК у Свиднику. Два десятиліття виконував функцію голови Бардівського та Свидницького окружних комітетів КСУТ.

В часі директорування Й. Танчина в Пряшеві за рішенням Міністерства освіти, молоді та фізкультури СР до української Гімназії було приєднано Пряшівську основну школу з українською мовою навчання і школі було присвоєно почесну назву Основна школа й гімназія ім. Т. Г. Шевченка з українською мовою навчання.

В тому ж 1989 році Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном (тоді «Україна – Світ» у Києві) подарувало школі бронзовий барельєф Тараса Шевченка, який було встановлено на чільній стіні будинку школи.

Вийшовши на заслужений відпочинок, Йосиф Танчин повернувся в своє рідне село Андрійову Бардівського округу. Він

ність ювіляра педагог, директор ОШ і Гімназії ім. Т. Г. Шевченка Йосиф Данко, між іншим, пише:

«Все своє творче зусилля та ініціативу Йосиф Танчин спрямував на розвиток українського шкільництва, культурної спадщини нашого народу, співпрацював з педагогами в школах та колективами НХС. Досягнуті успіхи були для нього

дальшою стимуляцією до нових задумів та звершень.

Він може бути живим прикладом того, як національно свідомий педагог може виховувати своїх дітей в родині та учнів в навчально-виховному процесі.

Редакція газети «Нове життя» вітає Йосифа Танчина з його життєвим ювілеєм і бажає йому міцного здоров'я, життєвого оптимізму та витривалості.

На многая і блага літа!

-р-

К ОТÁЗКЕ ТАКЗВАНÉHO UKRAJINSKÉHO BURŽOÁZNEHO NACIONALIZMU NA SLOVENSKU (4)

Ústava 9. mája, ktorá sa o národnostných menšinách ani nezmiňovala, priniesla sklamanie Rusínom-Ukrajincom, ale neodradila predstaviteľov UNRP od ďalších snáh po komplexnom riešení ukrajinskej otázky.

I. Rohal-Il'kiv, organizačný tajomník UNRP, v novembri 1948 vypracoval rozsiahly elaborát pod názvom *K národnostnej otázke Ukrajincov v ČSR*, ktorý rátať s akousi kultúrnou autonómiou Ukrajincov a súčasne s utvorením ukrajinského oddelenia na Plánovacom a štatistickom úrade na Slovensku, ktoré malo sledovať ekonomické pozdvihnutie regiónu. Š. Bunganič, riaditeľ Ruského gymnázia v Humennom a okresný funkcionár KSS, v januári 1949 predložil V. Širokému druhý návrh riešenia ukrajinskej otázky. Projekt predpokladal vytvorenie karpatoruskej (ukrajinskej) autonómnej oblasti v regióne s väčšinou rusínsko-ukrajinského obyvateľstva.¹⁷ Obidva návrhy sa nestali predmetom diskusie, lebo nezapadali do celkovej koncepcie národnostnej politiky KSS. V dôsledku uvedeného na jednej strane nastalo rozčarovanie v radoch rusínsko-ukrajinskej inteligencie, ktoré sa premietlo aj do UNRP, na druhej strane vo vedení KSS narastala nespokojnosť a nedôvera voči UNRP, umocnená ešte tým, že v UNRP po februári 1948 nevznikol akčný výbor, nekonali sa žiadne čistky.

Dve rezolúcie Informbyra komunistických strán o Juhoslávii z júna 1948 a novembra 1949 boli ďalším katalyzátorom, ktorý urýchlil proces hľadania vnútorných a vonkajších nepriateľov. Straničké orgány žiadali uskutočnenie dôkladnej očisty v ukrajinských inštitúciách, reorganizáciu UNRP, presadenie ukrajinskej národnej orientácie a neskôr zapojili UNRP

aj do akcie P (násilný prechod gréckokatolíkov na pravoslávie). Jednota, ktorá vznikla v UNRP počas februárového prevratu a krátko po ňom, pod tlakom zhora sa postupne rozleptávala, prehĺbila sa diferenciácia poznačená minulosťou, ale nadobúdajúca novú podobu. Vzniklo niekoľko skupín, ktoré sa navzájom upodozrievali a obviňovali. UNRP sa postupne rozkladala. V tejto situácii a atmosfére sa zrodili obvinenia z nacionalizmu a šovinizmu a ich nositelia sa začali hľadať po politickej a štátnebezpečnostnej línii.

Boj proti buržoáznemu nacionalizmu bol v tom čase, takpovediac, v móde aj v iných krajinách strednej a juhovýchodnej Európy a súvisel s politickou roztržkou ZSSR s Juhosláviou. Pritom sám pojem buržoázny nacionalizmus dostával v ideológii a propagande jednotlivých komunistických strán rôzne zameranie. V Bulharsku, Maďarsku a Poľsku sa definoval predovšetkým vo vzťahu k ZSSR, chápal sa ako negatívny postoj k ZSSR. «Slovenský buržoázny nacionalizmus» v KSS sa interpretoval ako «podceňovanie úspechov českej robotníckej triedy», spolupráca s národnou buržoáziou, snaha izolovať Slovensko od českých krajín. «Ukrajinský buržoázny nacionalizmus» na Slovensku mal inú obsahovú náplň. Ako som už spomenul, UNRP pri svojom vzniku sa neorientovala česko-slovensky. Rátala s riešením ukrajinskej otázky na východnom Slovensku podobným spôsobom ako na Zakarpatskej Ukrajine, t. j. pripojením k Ukrajinskej SSR. Z teoretického hľadiska nebolo teda veľkým umením dokázať UNRP, že v minulosti bola separatistická či iredentistická a v tomto duchu naplniť obsah ukrajinského nacionalizmu. Tento variant sa však nere realizoval pravdepodobne preto, že vtedajší komunistickí politici a ideológovia si uvedomovali jeho slabiny a riziká.

Nacionalizmus sa charakterizoval ako buržoázna ideológia. A čo by to boli za buržoázni nacionalisti, ktorí sa priam hrnuli do Sovietskeho zväzu, ktorí chceli pripojiť časť územia východného Slovenska spolu so Zakarpatskou Ukrajinou k ZSSR? Okrem toho visel otáznik, ako by sovietski «súdrhovia», najmä na Zakarpatskej Ukrajine prijali takýto výklad nacionalizmu. Preto sa zvolil iný variant. Za ukrajinských nacionalistov sa pokladali tí, ktorí nediferencovali rusínsko-ukrajinské obyvateľstvo, nevideli v ňom «reakčné» živly, chránili utečencov zo Zakarpatskej Ukrajiny a Poľska (Ukrajincov z Poľska), ktorí vytvárali ovzdušie nedôvery voči Slovákom a posudzovali nacionálnu otázku izolovane od všeobecných problémov výstavby socializmu». Druhú skupinu nacionalistov tvorili ľudia, ktorí udržiavali kontakty alebo sympatizovali s hnutím organizovaným v zahraničí Organizáciou ukrajinských nacionalistov (ďalej OUN), resp. podporovali banderovcov. Cieľom OUN bolo vytvorenie samostatného ukrajinského štátu. Kým na stranických fórach a ideologických kampaniach sa kládol dôraz na prvý okruh nositeľov ukrajinského

nacionalizmu, Štátna bezpečnosť sa zaujímala a sledovala predovšetkým druhú skupinu skutočných i domnelých nacionalistov – príslušníkov OUN, banderovcov, ukrajinských emigrantov.

Uvedená interpretácia ukrajinského nacionalizmu bola v súlade so záujmom Moskvy a zodpovedala aj česko-slovenským skúsenostiam. V tejto súvislosti treba poznamenať, že sovietske orgány už od r. 1945 sa zaujímali o postavenie a zmýšľanie Ukrajincov v ČSR. Zastupiteľské úrady podávali v tomto smere určité informácie. V jednej správe vypracovanej tretím sekretárom Velyvyslanectva ZSSR v Prahe, asi z polovice r. 1948, sa konštatovala potreba diferencovaného prístupu k jednotlivým skupinám Ukrajincov v ČSR. Miestnych Ukrajincov (tzv. prešovská skupina) hodnotil autor ako pokrokových a odporúčal poskytovať im pomoc pri organizovaní škôl, divadiel a pod. Pokiaľ ide o Ukrajincov bieloemigrantov a presídlencov z Halíče a Bukoviny, hovorilo sa ďalej v správe, tí aj dnes môžu škodiť tak Sovietskemu zväzu, ako aj ľudovej demokracii v Česko-Slovensku, čo by malo mať na zreteli Ministerstvo vnútra ČSR.¹⁸ Česko-slovenské úrady už pred februárom 1948 nedôverovali ukrajinským emigrantom. Vytykala sa im spolupráca s Nemcami počas vojny, upodozrievali sa z podpory banderovcov. Na začiatku päťdesiatych rokov, v čase hľadania a odhalovania triednych nepriateľov a agentov imperializmu, sa doslova ocitli pod drobnohľadom.

Bezpečnostné a spravodajské zložky ČSR sledovali činnosť OUN už pred 2. svetovou vojnou, lebo ohrozovala integritu vtedajšej ČSR. Po oslobodení, keď sa na území Slovenska objavili sotní UPA,¹⁹ ich aktivita v tomto smere sa obnovila.

5. oddelenie Hlavného štábu Ministerstva národnej obrany (MNO) sa už 9. 7. 1946 obrátilo ďalekopisom na 5. oddelenie 4. Vojenského okruhu umiestneného na Slovensku, aby vyšetrolo činnosť a zloženie UNRP a zistilo, či nepodporuje ukrajinské emigrantské nacionalistické elementy na našom území a či neudrzuje styky so zahraničím.²⁰ Správa, ktorá došla z Veliteľstva vojenskej skupiny Ocel' 6, nasadennej proti banderovcom, musela uspokojiť autorov dotazu. Hovorilo sa v nej, že súčasná Ukrajinská národná rada je akousi odbočkou KSS. «Nebolo zistené, že by podporovala ukrajinské nacionalistické elementy». Ďalej sa konštatovalo, že obyvateľstvo pri spravodajských akciách vychádzalo v ústrety armáde a «proti tlupám zo zahraničia je silne zaujaté».²¹

Michal BARNOVSKÝ,
Historický časopis, r. 44, 1996,
č. 1, str. 64 – 82.

¹⁷ BAJCURA, I.: Ukrajinská otázka v ČSSR. Košice 1967, s. 109-116; Tiež GAJDOŠ, M. – KONEČNÝ, S.: Postavenie Rusínov-Ukrajincov na Slovensku v rokoch 1948-1953. Praha 1994. Sešity ÚSD AV ČR, Svazek 21, s. 26-28.

¹⁸ AVP RF, fond 0138,0. 29, P. 146, D. 4.

¹⁹ Ukrajinská Povstanská Armija – Ukrajinská povstalecká armáda.

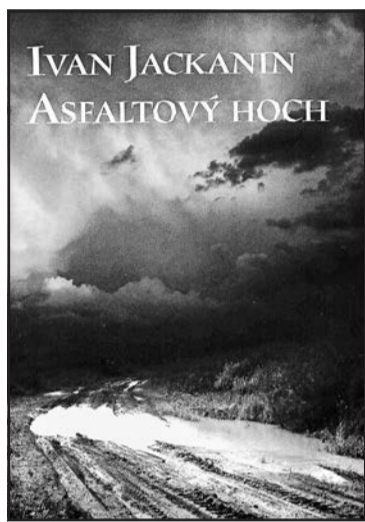
²⁰ Archív Ministerstva vnútra Českej republiky, Praha (ďalej Archív MV ČR Praha), fond 302-291-1.

²¹ Tamže.

Після того, як у 2016 році польською мовою вийшло вибране оповідань українського письменника Словаччини Івана Яцканина під назвою «Dobry już byłem», нещодавно у чеському видавництві «Volvox Globator» появилось вибране оповідань цього автора чеською мовою під назвою «Asfaltový hoch» («Асфальтовий хлопцев») у перекладі Ріти Лионс Кіндлерової.

році з-під його пера виходить переклад творів українського письменника Словаччини Степана Ганушина «Vysoké schody» («Високі сходи»). В ужгородському видавництві «Карпати» вийшов його переклад українських народних казок на словацьку мову під назвою «Majster Ivanko» («Майстер Іванко») (1985). У 1994 році був автором перекладу антології сучасного словацького опові-

Іван Яцканин по-чеськи

данья під назвою «Полегшучі обставини». У 2009 році в ужгородському видавництві «ТІМРАНИ» виходить у його перекладі твір словацького письменника Юліуса Балца «Гороб'ячий король». У пражському видавництві «МРІЯ» у 2009 р. виходить у його перекладі вибране українського оповідання по-словацьки під назвою «Місячна усмішка» («Mesačný úsmev»). У 2011 році в ужгородському видавництві «ТІМРАНИ» виходить у його перекладі (він також її упорядник, автор передмови та приміток) антологія словацької малої прози під назвою «Таїна», збірка оповідань сучасного словацького прозаїка Марека Вадаса «Відчайдушно гарне життя» (Ужгород: «ТІМРАНИ», 2011), книга для дітей словацького письменника Станіслава Штепки «Ластівчані казки» (Ужгород: «ТІМРАНИ», 2012). У 2012 році переклав роман словацького письменника Йозефа Банаша «Зона натхнення» (Ужгород: видавництво «ТІМРАНИ»). У 2014 р. переклав роман «Смерть міністра» (Ужгород: видавництво «ТІМРАНИ») словацького письменника Любоша Юріка, а у 2017 р. дальший роман цього словацького письменника – «Рік довший ніж сторіччя». У 2019 році на словацьку мову переклав роман української письменниці Ксенії Заставської «Талісман кохання» («Talizman lásky»). Минувало року вийшла книга «Переклади». Йдеться про переклади українською мовою його улюблених словацьких, польських і чеських прозаїків.

На суперобкладинці видання пишеться, що автор наближує мандрівку у совість і честь, втечу від фальшивого до реального, яке ще не зникло у цьому світі. Оповідання Івана Яцканина несуть печать глибокої трагічності, де все відбувається в межах однієї поширеної метафори, яка інколи охоплює усе життя людини.

«Ну й життя... Живеш собі... А що далі?... Зайві запитання. Чи саме заради такого життя багато з рідні й прощалося з життям?» Це вступні слова одного з оповідань, які, мабуть, найкраще характеризують настрої книги (25 оповідань).

Іван Яцканин автор книг: «Місце проживання» (1987), «Наталка вже не плаче» (1988), «Усе залишиш» (1990), «Тіні й шрами» (1994), «Втеча» (1995), «Дерев'яний смук» (1997), «... як збиті пси» (1998), «Вернісаж» (2000), «Ангел над містом» (2001), «В усюмо винні чоловіки» (2004), «Чарівний роукаж» (2006), «Чорний ящик зрілої дами» (2009), «Втеча без вороття» (2010), «Мій дід Робінзон» (2013), «Пора вузеньких вулиць» (2013), «Задуха» (2013), «Мить блискавки» (2015), «Мед і сіль» (2016), «Стороннім вхід заборонено» (2018).

Займається художнім перекладом. Перекладає з чеської, словацької та польської мов на українську та з української на словацьку. У 1989

У своїх літературно-критичних роботах зосереджується зокрема на дослідження словацько-українських та українсько-словацьких літературних взаємин. У 1993 році видав «Čítanku k slovensko-ukrajinským literárnym vzťahom» («Читанка до словацько-українських літературних взаємин»). У 2008 році видає книгу літературно-критичних статей під назвою «Диалог літератур».

Творчий процес не зупиняється. У творчому «портфелі» І. Яцканина нові проекти – це і художні переклади, але і нові оригінальні твори.

(ЯФ)

Андрій Кусько

105 років з дня народження письменника і педагога

Народився 8 березня 1915 року у Чабинах на Лабірціні. Вчився в горожанській школі в Меджилабірцях та Пряшеві, де закінчив учительську семінарію (1934), згодом закінчив в Пряшеві педагогічний факультет (1968). Учителював у Дешковцях (1934 – 1937, Закарпаття), Рокитівцях (1939 – 1962), Гаваї (1962 – 1972) та в Мартині (з 1972 р. до виходу на пенсію). У 1947–1950 рр. редагував російську частину двомовного російсько-українського щомісячного журналу «Колокольчик – Дзвіночок». Помер 10 грудня 1999 року, похований у Чабинах.

У літературу ввійшов оповіданнями у зрілому віці. Друкувався в україномовній періодиці Словаччини, дебютував у колективному збірникові «Вчора і сьогодні» (1954).

Видав збірки оповідань «Селян-

ська правда» (1957) та «Оповідання» (1960). Андрій Кусько уклав кількох читанок для початкових класів.

Оповідна проза Андрія Куська постала з патріотичних устремлень, з прагнення закарбувати в художньому слові постаті таких же вихідців з народу, як і він, і побудована на реаліях довоєнного і повоєнного карпатського села, щедро ввібравши болючі враження воєнних літ, пережитих народним учителем у Рокитівцях. Прозаїк увів у літературу образи персонажі добре знамих йому типів селян – чоловіків, жінок, дітей, – відобразив високу традиційну народну моральність, тягу народних мас до прекрасного, показав, до чого веде відступництво. Письмо його традиційне, реалістичне, з серпанком романтизму.

Джерело: «Під синіми Бескидами», Ужгород, 2006.

Сторінки минулого (5)

БАНСЬКЕ – BANSKÉ,
окр. Воронів н/Т.

Banyarathaka alias Wyuagas (1397), Banya pathaka (1458), Kwsbanyarathaka (1471), Banské (1773), угор. Bánszka, Bányarataka.

Місцеві назви: Гать, Під Гірков, Під Углиська, Розтоки, Сторонка.

Стат.: 1869 – 562 жит., 1881 – 568, 1890 – 517, 1900 – 550, 1910 – 567, 1921 – 111 буд., 629 жит., 537 гр.-кат., 64 р.-кат., 2 ев., 8 евр., 18 ізр., 1930 – 696 жит., з т. 667 слов., 11 руської національності, 1940 – 772, 1948 – 768, 1950 – 823, з т. 823 слов., 1961 – 980, 1970 – 1083, 1980 – 1143, 1991 – 262 буд. (18 незас.), 1261 жит., з т. 1008 слов., 249 рус., 2 чех., 986 гр.-кат., 75 р.-кат., 2 ев., 124 невр., 2001 – 1458, з т. 1116 слов., 2011 – 1713 жит., з того 1 335 слов., 320 ром., 1 рус., 1 укр., інша національність 4, 52 невр.; 131 рим.-кат., 1490 гр.-кат., 12 евангел. авсбург. віросп., 1 реформ. християнська церква, 4 бапт., 5 без віросп., 70 невр. Кількість жителів в 2013 р. – 1778, в 2017 р. – 1871.

Площа хотара 2 986 га.

Банське знаходиться на висоті 326 метрів над рівнем моря. Назва вказує на те, що жителі були шахтарями. Село виникло в середині 14 ст. на закупному праві. Дослідники припускають, що назва пов'язана з залізрудними шахтами, проте прямих доказів про це нема. Перша письмова згадка про Банське пов'язана з 1397 р., коли згадується як Banyarathaka – Банський Потік. У 1397 р. Банське перейшло у володіння короля, потім стало маєтком Розгоні та Чичв'янського панства. У 1493 з 9 дворів тільки 2 були заселені, одна родина була шолтиса, причому частина села належала і землевласникам.

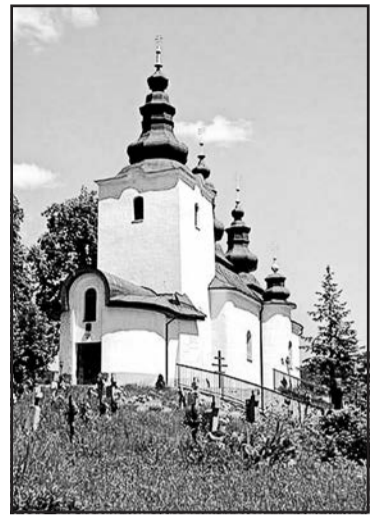
З 1586 р. Банське належало

Воронівському панству. В 1600 р. в селі було 9 заселених будинків і будинок шолтиса. За кількістю жителів Банське було мале село з майже виключно підданими жителями. Після занепаду села в першій половині 17 ст. в Банському поселились нові поселенці. Хоч більшість жителів були бідними, проте тут не було найбідніших – желярів. В хотарі знаходились облішені поля в розмірі більше п'яти цілих господарств, отже майже половина селянських земель.

У 1715 р. у Банському – 41 буд., 2 млини; у 1720 р. – 23 буд.; у 1787 р. – 80 буд., 608 жит., 1828 р. – 91 буд., 689 жит., які займалися головно вівчарством, в меншій мірі хліборобством, поширені були ковальство, ткацтво. Здебільшого то були русини. Угорський лексикон 1773 р. село представляє як чисто руське. Великі ліси до ХХ ст. належали родині Андраші. У 1831 р. селяни брали участь у повстанні. У 1880-90 рр. масова еміграція селян за океан. У міжвоєнний час у селі працювала каменоломня. Восени 1944 р. на території села проходили тяжкі бої. У повоєнний період побудовано багато сімейних будинків, торговельний центр, місцеві комунікації та ін.

Історик Ф. Уличний припускає існування в селі в 16 ст. православної церкви. Священник в 1585 р. був зобов'язаний платити землевласникам один золотий. Близько 1601 р. церква не мала священника. Національна пам'ятка культури – Церква свв. Петра і Павла з елементами візантійського стилю, побудована 1788 р., поширена в 2001 р. Раніше на її місці була дерев'яна церква, з якої збереглася дерев'яна хрестительниця з 1688 р., яка нині зберігається в Землинському музеї в Михалівцях.

З видобутого в Банському андезиту побудовані ганушівські віадук-

▲ Церква свв. Петра і Павла.

ти і залізничний тунель між Нижнім Грабовцем і Стразьким. Залізнична вузькоколія для перевезення дерева служила до 1935 р. На жаль, не збереглася.

За усним переказом, церковна школа була заснована в половині 18 ст. До 1910 р. навчання проходило в старій школі. На її місці була побудована нова. Під час Другої світової війни документація школи майже повністю була знищена. Навчання проходило в приватних будинках, поки школу було відбудовано. 6 березня 1945 р. церковна школа переходить в руки МНК. В тому ж році учні відвідували руську школу. Заснована в 50-х роках 20 ст. українська школа (1 – 4 кл.) припинила існування в 1967 р. В лютому 1971 р. була здана в користування 5-класна основна школа з двома класами навчання через зростання кількості ромських дітей.

Мову села, його заснування досліджував український мовознавець Іван Панькевич. В своїй книзі «Українські говори Підкарпатської Русі і суміжних областей» вмістив запис з 1928 р. про походження Банського від Михайла Бег'ала (1876 р. н.).

-мі-

Олександр Духнович серед слов'ян не виділяв русинів як окремий народ

В цьому році минає 155 років від дня смерті будителя

Олександр Духнович (24.4.1803 – 30.3.1865) часто порівнював життя слов'янських народів з життям русинів, але їх він розумів не окремим народом, а складовою частиною малорусинів, т. е. сьогоднішніх українців.

В своєму щоденнику «Записці» з 1863 року О. Духнович написав, хто ми є і до якого народу належимо. На двох сторінках свого щоденника О. Духнович подає статистичні дані про слов'ян за 1862 рік і поіменно наводить всі слов'янські народи. Згідно цих даних, слов'ян в той час разом нараховувалось 95 мільйонів, а саме: великоросів – 50 мільйонів, малорусинів і білорусинів – 15 мільйонів, ляхів, поляків та мазурів – 9 450 000, чехів, морав'ян та шлезаків – 5 600 000, сербів, хорватів і славонців – 5 300 000, болгарів – 5 мільйонів, словаків – 3 020 000, словінців та країнців – 1 200 000, кашубів, словенців і кабаків – 250 000, і, нарешті, лужичан – 180 000.

Виникає питання: невже О. Духнович про своїх же власних русинів забув, чи, може, не зарахував їх до слов'ян або зовсім їх зігнував? О. Духнович в нічому не помилювався і не забув про своїх русинів, вони є присутні між

слов'янами і фігурують там під дійсною своєю назвою, під назвою малорусини. Русини і малорусини у О. Духновича – тотожні поняття.

Інших русинів, не тотожних з малорусинами (нинішніми українцями), не було і немає.

-мі-

Статистика Славян, 1862

Славян єсть всьма сполу 95. мільйонів	
Велико Росово	50. } мільйонів
Мало-и Білорусиново	15. } мільйонів
Ляхово, Моравинь, Мазурово	9,450,000
Чехово, Моравинь, и Шле,	5,600,000
Захово	
Сербово, хорватово, и Славонцъ	5,300,000
Болгаръ	5 мільйонів
Словаково	3,020,000
Словинцъ ево и Краинцъ ево	1,200,000
Кашубово, Словенцъ ево, и	250,000
Кабашково	180,000
Лужичанъ	

Januckal
Александр Духнович
1862

Цей день в історії: 28 квітня 1950 року 70 років тому відбувся Пряшівський собор

28 квітня 1950 року у великому залі Парку культури і відпочинку («Чорний орел») в Пряшеві за участю духовенства і греко-католицьких мирян відбувся Пряшівський собор.

Собор був проведений властями Чехословаччини за зразком Львівського собору 1946 року і аналогічного Ужгородського собору 1948 року (голова підготовчого комітету – завідувачий відділом шкільництва Пряшівського КНК Беніцький). 820 делегатів, з того близько 100 священників (в інших джерелах 40 або 73) проголосувало за скасування Ужгородської унії 1646 року і розірвання зв'язків з Римом. Тим самим Греко-католицька церква офіційно перестала існувати.

Собор від імені греко-католиків звернувся до глави Російської православної церкви, Патріарха Московського Алексія I з проханням прийняти їх в свою юрисдикцію. Церковний маєток було передано православним. Хоч зовнішньо Православна церква розрослася, таке рішення принесло їй скоріше проблеми і шкоду.

Греко-католицька церква, по суті, не припиняла своє існування і діяла підпільно. В підпіллі проіснувала 18 років – від

Фестиваль Východná цього року не відбудеться

Національний освітній центр (Národné osvetové centrum) на своїй офіційній веб-сторінці на днях повідомив, що фольклорний фестиваль Východná цього року не відбудеться через пандемію коронавірусу COVID-19. Як далі повідомляється, фестиваль перенесений на 1 – 4 липня 2021 року. На такий крок організатори приступили за рекомендацією Міністерства культури СР.

Фестиваль Východná вважається найстаршим словацьким фольклорним фестивалем (перший відбувся в 1953 році).

p

24 квітня 1950 року до 13 червня 1968 року, коли постановою Уряду ЧССР № 205/1968 Зб. з. і Урядовим указом № 70/1968 Зб. з. про господарське забезпечення церкви державою була дозволена її діяльність. В результаті цього Православна церква була зобов'язана повернути греко-католикам церкви і фари. Державі вдалося досягти головне завдання: первісно руська церква, яку представляли на час проведення собору легітимні владики Павло Гойдич і Василь Гопко (останній явно українського спрямування), вийшла з нелегального стану в 1968 році вже по суті словацькою за своїм характером.

Після врегулювання питань майна настала консолідація відносин між церквами.

-мі-

Гуцульські фіглі

- Няньку, завтра батьківські збори. Пуйдеш?

- Не.
- Так чом?
- Знаю я ваші збори. Ліпше на тоті гроші літом на море пуйдеме

* * *

У школі:
- Я вам давала написати про своїх родичів. Петре, ти написав, ож няньо бізнесмен. Айбо вун у тебе у міліції робит, не?

- Падь міліція – тоже бізнес.
* * *
- Жіночко, кулько вам году?
- А угадайте. Даю пудказку – моя дочка ходит у дітсадик.
- Она там што, выховательков робит?

* * *

- Ти в армії служив?
- Не, мене не взяли.
- Чого ты не взяли?
- Не найшли.

3 творинь св. Паїсія Величковського

Про спання. Потреба боротись зі сном тим, хто хоче подвизатись у Бозі в чернечому житті

В пустині та в усамітненому житті є шість жадливих видів війни: лінєвство, бездіяльність, спання, безнадія, ненажерливість і переляк. З-за цих шістьох видів війни св. Отці не дуже лишають ченця жити усамітнено. Спання є найжадливішим, від нього починає лінєвство та все інше. З ненажерливістю не є довга боротьба. Але після довгого спання приходить безнадія щодо спасіння і лиха думка, що подвизається даремно. Велика спокуса, браття, є довге спання

Подібно тому, як темрява покриває сонце, довге спання покриває силу світла розуму, приносячи йому забування. Розум не має відчуття. Коли спить сторожа, тобто розум, тоді приходять розбійники і все затьмарюється. За це демони покривають розум сном і довгим спанням, щоб могли грабувати душу і від-

* * *

Сидять баба з онуків на кухні. Баба:

- Йой, дітино, в наші годи всьо було ліпшое, і діти май порядні. І музику май мелодічнусьме слухали, гі кой ти сесе типирь включила.
- Баболл! Падь тото міксер робит.

* * *

- Іванку, шо робиш у корчах?
- Марійку дримбаву, мамко!
- А, но никак, оби'сь не курив!

* * *

- Добрий день, пане вчителю, як ся має мій онук?
- Тать учиться добре, чесный. Лим учора ся утпрошовав на ваш похорон!

* * *

Закарпатський легінь прохидит допризивний медогляд. Дохтор звідат:
- Што у тя з руков?
- Кров із пальца брали.
- А чога гіпс?
- А я не давав...

бирати добрі діла та замість них поставити в душу пристрасть.

Змаганням своїм дияволи шукають спосіб, як віддалити наш розум від Бога та від всього доброго, втоми і тримати її в марноті цього світу.

Спання є одне, але має багато причин. Причини приходять з нашої природи, з їжі, з надмірного пиття, з різних рухів розуму і думок, з сварок, з диявольського бунту, з лінєвства та навіть з надмірного посту. Якщо мало спиш, мало просить твоя природа, багато спиш, багато просить твоя природа.

Завжди стається так, що ті, які довго сплять, мають нікчемне життя, розум затьмарений і душу порожню від добрих діл. Спання можна перемогти великою молитвою, тверезістю, пильнуванням, стриманістю і постійною тверезістю розуму через молитву Ісусову і гарячу ревність.

Проти спання треба боротись цими чотирьма добрими вчинками, а саме стриманістю, тверезістю, молитвою Ісусовою і нагадуванням про смерть.

Цих треба кликати на допомогу, тому що без них дім душевний буде забраний у полон спанням і розсіюванням розуму. Боротьба проти спання є необхідна, щоб не впасти з благодаті.

До буденного правила дуже корисно є добавляти й інші молитви, але старанно, не лінючись; потрібно мати рукодіяння та зберігати добрі помисли. Якщо лишимось бути огорнуті спанням, тоді ангел Господній віддалиться від нас і залишить

нас в руках ворогів, супротивників наших, які будуть нас тримати в довгому спанні, приносячи нам в тім самім разі сні і приви-ди.

Але ти пробудися від сну, встань швидко, неначе з вогню, неначебто був переляканий страшною гадюкою, немовби був переляканий левом, який риче, хоча ти тебе пожерти. Не добре тому, який хоче самий спати багато, або наприкінці днини, або наприкінці ночі. Наприкінці днини наш ангел хоронитель йде поклонитись Богові і дати відповідь за наші вчинки, як пише один з св. Отців.

Теж не добре спати наприкінці світанку, тому що і птаха, яка спить, коли світає, не може літати, як кажуть одні. Ворог силе нас відпочити, нібито небагато, а опісля ми, хоча ти пробудитись, він нам приносить лінє і ми заспаємо і так він зміг заманити нас.

Якщо спимо і тоді, коли треба, і тоді, коли не треба, не робимо добре, бо довге спання не є добре, тому що стає причиною ослаблення тіла, розуму і души.

А міра спання така: однієї днини і ночі початківці (має на увазі ченців) можуть спати сім годин, середні – чотири години, а ті, що є дозрілі, – дві години.

Але потрібно пильнувати всім – і вдень, і вночі, щоб не впасти в спокусу.

Переклав

з румунської мови, з книги «Польові лілеї», стор.138–142
прот. Микола ЛАУРУК.
(Румунія).

Ми прочитали...

Slovenskej firme Nafta sa na Ukrajině darí, získala ďalšie licencie na prieskum plynu

Spoločnosť Nafta, ktorá na Slovensku prevádzkuje plynové zásobníky a venuje sa prieskumu a ťažbe uhľovodíkov, upevňuje svoje postavenie na Ukrajině. Spoločnosť EP Ukraine, v ktorej má Nafta 10-percentný podiel a Energetický a průmyslový holding (EPH) 90-percentný podiel, totiž získala licenciu na prieskum a ťažbu najmä zemného plynu v ukrajinských projektoch Hrunivska a Ochtyr-ska. Rozhodla o tom v stredu (29.4.2020) ukrajinská vláda.

Nafta na ukrajinskom trhu

Spoločnosť Nafta, ako stredo-európsky líder vo výrobe a skladovani plynů a zemného plynu s viac ako 105 rokmi skúseností, je v ukrajinskom projekte pripravená zabezpečiť aktívny rozvoj jednotlivých licencií na prieskum a ťažbu uhľovodíkov, najmä zemného plynu. V minulom roku sa prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti Nafta RV LLC zapojila do tendra o Vantazhkvivsku licenciu. So svojou ponukou v aukcii uspela a získala nárok na licenciu Vantazhkvivske neďaleko mesta Poltava. Nafta taktiež vlani začala spolu s firmou Cub Energy Inc. realizovať prvý z troch naplánovaných prieskumných vrtov pri Užhorode.

Slovenská firma Nafta prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti Nafta International B.V., vstúpila na ukrajinský trh pred zhruba štyrmi rokmi po získaní 50 % v licencií Užhorod. Odvtedy partneri pracujú na spoločnom projekte zameranom na prieskum Užhorodskej licencií na západnej Ukrajině. Užhorodská licencia je geologickým pokračovaním vysoko preskúmaných oblastí na východe Slovenska a kopíruje trend objavených ložísk na Slovensku.

EPH ako hlavný akcionár EP Ukraine aktívne pôsobí v Českej republike, na Slovensku, v Nemecku, Francúzsku, Spojenom kráľovstve, Írsku, Taliansku, Poľsku a Maďarsku. Holding pokrýva celé spektrum výroby a distribúcie energie.

Webnoviny, 1.5.2020.

Програма радіо

12.5.2020 – вівторок

18.15 – 18.40 – Радіоновини (У)

13.5.2020 – середа

18.15 – 18.40 – Радіоновини (Р)

19.00 – 20.00 – Дзвони над країною

14.5.2020 – четвер

18.15 – 18.40 – Радіоновини (У)

19.00 – 20.00 – Клуб особистостей, український

15.5.2020 – п'ятниця

18.15 – 18.40 – Радіоновини (Р)

16.5.2020 – субота

14.00 – 15.00 – Музичні вітання

20.00 – 20.30 – Ми, русини

20.30 – 21.00 – Музика національностей

22.00 – 23.00 – 3 архіву національно-етнічних передач

17.5.2020 – неділя

21.00 – 22.00 – Бєсїда русинська, репрїза

22.00 – 22.30 – Мости, репрїза
22.30 – 23.00 – Гїт-парад український, репрїза

18.5.2020 – понеділок

18.15 – 18.40 – Радіоновини (Р)

19.5.2020 – вівторок

18.15 – 18.40 – Радіоновини (У)

20.5.2020 – середа

18.15 – 18.40 – Радіоновини (Р)

19.00 – 20.00 – Бєсїда русинська

21.5.2020 – четвер

18.15 – 18.40 – Радіоновини (У)

22.5.2020 – п'ятниця

18.15 – 18.40 – Радіоновини (Р)

23.5.2020 – субота

14.00 – 15.00 – Музичні вітання

20.00 – 20.30 – Корені

20.30 – 21.00 – Музика національностей

21.00 – 22.00 – Національний калейдоскоп, репрїза

22.00 – 23.00 – Клуб особистостей український, репрїза

24.5.2020 – неділя

21.00 – 22.00 – Дзвони над країною, русинський, репрїза

22.00 – 22.30 – Ми, русини, репрїза

22.30 – 23.00 – Музика національностей, репрїза

25.5.2020 – понеділок

18.15 – 18.40 – Радіоновини (У)

26.5.2020 – вівторок

18.15 – 18.40 – Радіоновини (У)

27.5.2020 – середа

18.15 – 18.40 – Радіоновини (Р)

19.00 – 20.00 – Там, у нас

28.5.2020 – четвер

18.15 – 18.40 – Радіоновини (У)

29.5.2020 – п'ятниця

18.15 – 18.40 – Радіоновини (У)

30.5.2020 – субота (позачерговий п'ятий вікенд)

14.00 – 15.00 – Музичні вітання

19.00 – 24.00 – Русинські передачі

31.5.2020 – неділя (позачерговий п'ятий вікенд)

20.00 – 24.00 – Русинські передачі

Зміна програми можлива.

NOVE ŽYTĽA

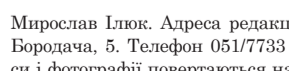

KULT MINOR

s.r.o., Prešov, Tlačí Grafotlač, Prešov. Ev. číslo EV 3301/09. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Vydáva Zväz Rusínov-Ukrajincov SR, IČO 00 177 725. Ročník 70. Šéfredaktor Miroslav Iljuk. Adresa redakcie: Janka Borodáča 5, 081 08 Prešov. Tel. 051/7733 707, e-mail: novezytta@nextta.sk. Náklad: 500 ks. Ročné predplatné 10,40 € Štvrťročné predplatné 2,60 € Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk. Objednávky do zahraničia vybavuje: Slovenská pošta, a.s.. Stredisko predplatného tlačie. Uzbecká 4, P. O. Box 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranična.tlac@slposta.sk. Objednávky na predplatné do zahraničia prijíma: SLOVART G.T.G., spol. s r.o., Krupinská 4, P. O. Box 152, 852 99 Bratislava, e-mail: info@slovart-gtg.sk. Počítačová sadzba NITECH s.r.o., Prešov, Tlačí Grafotlač, Prešov. Ev. číslo EV 3301/09. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

НОВЕ ЖИТТЯ

Мирислав Ілюк. Адреса редакції та адміністрації: 081 08 Пряшів, Янка Бородача, 5. Телефон 051/7733 707, e-mail: novezytta@nextta.sk. Рукописи і фотографії повертаються на прохання автора. Редакція залишає за собою право скорочувати статті. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди і не обов'язково збігаються з поглядами редакції.

Видає Союз русинів-українців СР.

Рік видання 70. Головний редактор Мирислав Ілюк. Адреса редакції та адміністрації: 081 08 Пряшів, Янка Бородача, 5. Телефон 051/7733 707, e-mail: novezytta@nextta.sk. Рукописи і фотографії повертаються на прохання автора. Редакція залишає за собою право скорочувати статті. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди і не обов'язково збігаються з поглядами редакції.